

Rosa-Maria Pool

SÄÄDÖSTEN, LAKIEN JA EU-DIREKTIIVIEN HUOMIOIMINEN
HEVOSTALLIYRITYKSEN PERUSTAMISESSA

Liiketalouden koulutusohjelma

2022

SÄÄDÖSTEN, LAKIEN JA EU-DIREKTIIVIEN HUOMIOIMINEN HEVOSTALLIYRITYKSEN PERUSTAMISESSA

Pool, Rosa-Maria
Satakunnan ammattikorkeakoulu
Liiketalouden koulutusohjelma
Toukokuu 2022
Sivumäärä: 32
Liitteitä: 4

Asiasanat: säädökset, lait, EU-direktiivit, hevostalli

Opinnäytetyön aiheena oli tarkastella säädösten, lakien ja EU-direktiivien pohjalta, miten luoda oikeanlainen hevostalli ja sen tilat. Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää, millaisia säädöksiä, lakeja ja EU-direktiivejä on ja miten niitä pitää ottaa huomioon, kun perustetaan hevostalliyritystä.

Työn teoriaosassa tutustuttiin hevostallin tiloihin, hevosten ulkoilutiloihin, käytettäviin materiaaleihin sekä hevostalliin liittyviin kustannuksiin. Empiirisessä osassa haastateltiin alan ammattilaisia ja pyrittiin saamaan kattava kokonaiskuva siitä, millaiset tilat tulisi olla hevosten pitoa varten. Tutkimus ajoittui joulukuuhun 2021 sekä tammi-kuuhun 2022. Haastattelut ajoittuivat kevääseen 2022.

Tutkimus oli tärkeä sekä ajankohtainen, koska tämän opinnäytetyön tekijä teki itselleen työn, jota tarvitsee oman hevostalliyrityksen perustamisessa. Tutkimusmenetelmäksi valikoitui kvalitatiivinen tutkimus. Alan ammattilaisia haastateltiin ja kerättiin kokemuksia ja mielipiteitä oikeanlaisista hevostallin tiloista lainsäädännön näkökulmasta. Vastaukset ovat esitetty luettelona opinnäytetyön liitteissä.

Haastattelun pohjata voitiin todeta, että ammattilaisilla on yhteneväinen mielipide, siitä miten hevosia pidetään. Haastattelun perusteella saatiin paljon hyviä näkökulmia ja mietteitä. Eriäväisiä mielipiteitä oli vain muutama ja niidenkin takana vaikutti omat kokemukset. Kokemusten pohjalla oli aina tukemassa säädökset, lait ja EU-direktiivit. Mielipiteiden ja kokemusten pohjalta tarkasteltiin, sitä miten lain puitteissa voidaan saavuttaa mahdollisimman hyvät, toimivat ja käytännölliset tilat sekä niin, että kustannukset pysyisivät maltillisena.

TAKING INTO ACCOUNT REGULATIONS, LAWS AND EU DIRECTIVES WHEN SETTING UP A HORSE STABLE COMPANY

Pool, Rosa-Maria

Satakunnan ammattikorkeakoulu, Satakunta University of Applied Sciences

Degree Programme in Business Administration

May 2022

Number of pages: 32

Appendices: 4

Keywords: regulations, laws, EU directives, horse stables

The topic of the thesis was to examine based on regulations, laws and EU directives, how to create the right horse stable and its facilities. The purpose of the study was to clarify what kind of regulations, laws and EU directives exist and how they should be considered when setting up a horse stable company.

In the theoretical part of the work, we explored the premises of the stables, the outdoor facilities of the horses, the materials used and the costs related to the stables. In the empirical section, professionals were interviewed, and efforts were made to get a comprehensive overview of what the facilities should be for the keeping of horses. The research took place in December 2021 and January 2022. The interviews took place in spring 2022.

The study was important and timely because the author of this thesis did for herself a research on what is needed to start her own horse stable company. Qualitative research was selected as the research method. Professionals in the field were interviewed on their experiences and opinions on the right premises in the stables from a legislative point of view. The answers are presented as a list in the annexes to the thesis.

Based on the interviews it can be said that professionals have a similar opinion on how to keep horses. Based on the interview, we got a lot of good points of view and thoughts. There were only a few dissenting opinions, and behind them were also their own experiences. The experience was always based on support for regulations, laws and EU directives. Based on opinions and experience, it was examined how to achieve the best possible, functional and practical facilities within the framework of the law and to keep costs moderate.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	5
2	ONGELMAN ASETTELU JA KÄSITTEELLINEN VIITEKEHYS	6
2.1	Tarkoitus ja tavoitteet	6
2.2	Ongelman asettelu.....	6
2.3	Aiheen rajausta	7
2.4	Käsitteellinen viitekehys.....	7
3	SÄÄDÖKSET, LAIT JA EU-DIREKTIIVIT	9
3.1	Hevostallin yleiset lainsäädännölliset vaatimukset.....	9
3.2	Hevostalli	10
3.2.1	Hevostallin karsinat ja käytävät.....	11
3.2.2	Muut tallin tilat.....	14
3.3	Pihatto	14
3.4	Sairastilat.....	16
3.5	Tarhat ja kentät	16
3.6	Lantala.....	17
4	TALOUDELLISUUS.....	18
4.1	Hevostallin kustannukset	19
4.2	Hevostallin kannattavuuden ennakointi ja kehittäminen	20
5	TUTKIMUKSEN TOTEUTUS	21
5.1	Tutkimusasetelma	21
5.2	Tutkimusote	23
5.3	Tiedonkeruun suunnittelu	23
5.4	Haastattelun suunnittelu, toteutus ja analysointi.....	24
5.5	Validiteetti ja reliabiliteetti	25
6	TUTKIMUSTULOKSET.....	26
7	YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET	28
8	LOPPUSANAT	29
	LÄHTEET.....	32
	LIITTEET	

1 JOHDANTO

Tutkimuksen aihe eli säädösten, lakien ja EU-direktiivien huomioon ottaminen hevostalliyrityksen perustamisessa löytyi oman harrastuksen kautta. Tarkoituksena on perustaa hevostalliyritys.

Omasta pihasta löytyy vanha kanalarakennus, jota on tarkoitus remontoida ja näin ol-
len remontin yhteydessä ottaa huomioon säädökset, lait ja EU-direktiivit.

Tämän aiheen tutkiminen auttaa minua luomaan yritykselle pohjan, jonka kautta voin alkaa yrittäjäksi. Kun puhutaan mistä tahansa rakentamisesta tai suuremmasta remon-
toimisesta, missä selkeästi muutetaan rakenteita, on tärkeää ottaa huomioon, että kaikki tehdään kerralla oikein ja siten, että lopputulos on turvallinen, varsinkin kun ollaan eläinten kanssa tekemisissä.

Oikeita asioita mittaamalla ja tutkimalla, saadaan luotua turvallinen hevostalliympä-
ristö niin hevosille, kuin ihmisillekin.

Tutkimuksen alussa tutustutaan itse ongelmaan. Tämän jälkeen siirrytään tarkastele-
maan taustatietoja eli tarkoitusta ja tavoitteita. Tutkimuksen taustoista siirrytään teo-
riaosuuteen, jossa tarkastellaan lainsäädännön näkökulmasta, millaisia lakeja pitää
noudattaa hevostallirakennuksessa, pihattorakennuksessa ja talliympäristössä.

Teoriaosuuden jälkeen tarkastellaan asiaa minun omasta näkökulmastani ottaen huo-
mioon melkein 20 vuoden kokemuksen hevosharrastuksen parissa.

Käytännön kokemuksiin on liitetty myös tutkimuskysely, jossa saadaan ulkopuoliselta
hevosalan yrittäjältä näkökulmaa ja mielipiteitä.

Näiden perusteella suunnitellaan käytännöllinen ja säädösten mukainen tallirakennus,
pihatto ja talliympäristö ottaen myös huomioon kustannukset, jotta itse projekti olisi
mahdollisimman taloudellinen ja tallirakennuksen käyttöön ottamisen jälkeen ratkai-
sut olisivat taloudellisia.

Tutkimuksen lopuksi pohditaan, miten tutkimus itsessään onnistui. Kuinka hyvin kokonaisuudessaan saatiin luotua pohja, jonka perusteella on mahdollisuus suunnitella tallirakennus, pihatto ja tallin ympäristö ottaen huomioon myös kustannukset.

2 ONGELMAN ASETTELU JA KÄSITTEELLINEN VIITEKEHYS

2.1 Tarkoitus ja tavoitteet

Työn tarkoituksena on saada mahdollisimman hyvä käsitys siitä, mitä kaikkia erilaisia lakeja pitää noudattaa, kun perustetaan hevostalliyritystä. Tarkastellaan nimenomaan tallin tiloja ja ympäristöä. Tavoitteena on luoda lakisäätöinen hevostalli ja tilat, jossa on turvallista ja helppo toimia.

Hevosten ja tallin pitoa määräävät monet eri lait, asetukset, määräykset ja säädökset. Kasvun myötä myös hevosalan haasteet kasvavat ja tallinpitäjältä vaaditaan monenlaisia osaamista ja eri lainsäädännön noudattamista muun muassa eläinsuojelulaista ympäristöasioihin.

2.2 Ongelman asettelu

Tutkimuksen aihe löytyi melko helposti omasta harrastuksesta. Olen harrastanut ratsastusta melkein 20 vuotta, josta yli puolet ajasta olen omistanut omia hevosia. Nyt olen siinä pisteessä, että haluan harrastuksesta oman yrityksen. Tässä työssä olen itse itselleni toimeksiantajana ja tutkin aihetta omaa yritystäni varten. Tutkimusongelmana on selvittää millaisia säädöksiä, lakeja ja EU-direktiivejä pitää noudattaa hevostalli yrityksen perustamisessa. Minä saan itse työkalun, jonka perusteella voin remontoida vanhasta kanalarakennuksesta hevostallin, noudattamalla voimassa olevia lakeja. Kaikki lait eivät ole minullekaan tuttuja, joten työn avulla tutustun tarvittaviin säädöksiin, lakeihin ja EU-direktiiveihin.

2.3 Aiheen rajaus

Tässä työssä käsitellään säädösten, lakien ja EU-direktiivien huomioonottamista hevostalliyrityksen perustamisessa. Tarkoituksena on käydä läpi hevostallin eri osat, hevostallin ympäristö ja piha-alueet. Tässä työssä ei käsitellä hevosten toimintaa, vaan rakennuksia ja paikkoja, joissa hevoset elävät. Näkökulmaksi valikoitui säädökset, lait ja EU-direktiivit. Lakien näkökulmasta tutkimalla, saadaan parhaat mahdolliset tilat luotua hevosille ja niiden tarpeille.

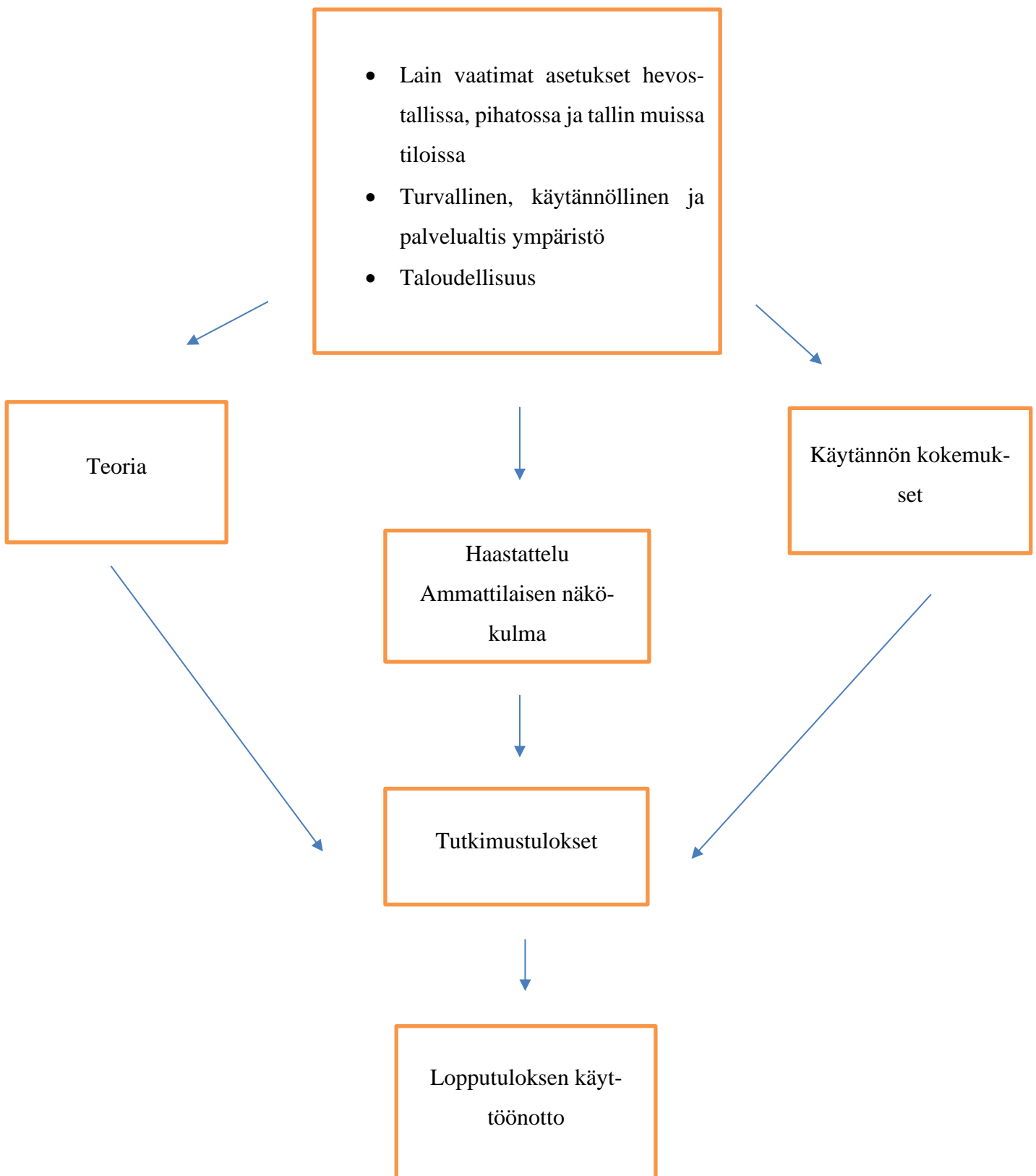
2.4 Käsitteellinen viitekehys

Työn käsitteellinen viitekehys sisältää lain vaatimat asetukset hevostallin perustamisessa, miten luoda turvallinen, käytännöllinen ja palvelualtis talliympäristö.

Ne luovat pohjan teorialle ja haastatteluun. Haastattelun pohjalta saadaan ammattilaiselta erilaista näkökulmaa opinnäytetyöhön.

Haastattelun pohjalta voidaan saada erilaisia toteutusideoita ja hyviä vinkkejä, miten sommitella esimerkiksi karsinoiden paikat talliin niin, että tila käytetään hyödyllisesti ja samalla otetaan kuitenkin huomioon lain määräämä vaatimus siitä, että hevoset voivat karsinoissaan olla niin, että näkevät ja pystyvät kommunikoimaan lajitovereiden kanssa.

Työssä otetaan huomioon myös taloudellisuus. Miten rakentaa taloudellisesti hevostalli, joka palvelee myös tulevaisuudessa niin, että kulut ovat kohtuulliset.

Kuvio 1. Käsitteellinen viitekehys. Sääöksien, lakien ja EU-direktiivien huomioiminen hevostalli yrityksen perustamisessa (Rosa-Maria Pool 2021)

3 SÄÄDÖKSET, LAIT JA EU-DIREKTIIVIT

Hevostallin perustamisessa pitää ottaa huomioon monta eri asiaa. Suomessa hevosten pito on hyvällä mallilla ja niiden olot ovat pääsääntöisesti hyvät, toisin kuin muualla maailmassa. Suomessa lait, säädökset ja EU-direktiivit määräävät paljon hevosten pitoa. Hevosten pidossa pitää aina muistaa, että tilat ovat sellaiset, jossa hevonen pystyy elämään lähtökohtaisesti lajityypillistä elämää.

Päivisin pienissä tarhoissa seisovat hevoset ilman lajitovereita ja öisin pienissä karsinoissa uinuvat hevoset eivät elä lajityypillistä elämää. Aina pitää muistaa, että eläimillä on omat tarpeensa ja ovat oikeutettu hyvään elämään, saman lailla kuten me ihmisetkin.

Hevosten pito ei kuitenkaan ole helppoa puuhaa. Jokainen hevonen on myös yksilö ja jokaisella yksilöllä on omanlaiset tarpeet. Näin ollen päästään siihen, että kaikkia ei voida hoitaa samanlaisesti.

Hevostalli, hevosten ulkoilutilat ja muut tallin tilat pitää suunnitella niin, että ne sopivat jokaiselle tarpeista riippumatta.

3.1 Hevostallin yleiset lainsäädännölliset vaatimukset

EU-direktiiveissä määritellään tavoitteet, joihin kaikkien EU-maiden on yllettävä. Maat saavat kuitenkin itse päättää laeista, joilla tämä toteutetaan.

EU-direktiivien pohjalta laaditut kansalliset sovellutukset on Suomessa annettu hevos-talouslaissa.

Keskeisiä asioita koskien yleisiin lainsäädännölliseen vaatimukseen hevostallissa. (Eläinsuojelulaki (247/1996) ja -asetus (396/1996), Valtioneuvoston asetus hevosten suojelusta (588/2010), Hevonen - eläinsuojelulainsäädäntöä koottuna (Evira 3/2014))

Eläintenpidossa on tärkeää edistää eläinten terveyttä ja sen ylläpitämistä sekä otettava huomioon eläinten fysiologiset- ja käyttäytymistarpeet. Hevosen pidossa on tärkeää, että pitopaikka on riittävän tilava, suojaisa, valoisa, puhdas ja turvallinen. Pitää myös ottaa huomioon mahdollisimman hyvin eläimen luontaiset tarpeet.

Pitopaikan tulee olla sellainen, että se suojaa kylmyydeltä, lämmöltä, vedolta ja kosteutta vastaan.

Rakenteet ja laitteet tulee olla turvalliset sekä palovaara että eläimen karkaamisvaara pitää olla mahdollisimman vähäinen.

Hevosten pitopaikassa pitää olla mahdollisuus hoitaa ja tarkistaa hevonen ilman vaikeuksia. Hevoset on myös hätätilanteissa voitava poistaa mahdollisimman nopeasti.

Pitopaikassa pitää olla hevoselle suotuisat oltavat, jotta hevonen pystyy seisomaan ja lepäämään luonnollisessa asennossa.

Hevosten karsinat tulee sijoittaa niin, että hevosilla on mahdollisuus sosiaaliseen kanssakäymiseen sekä kuulo- ja näköyhteyteen.

Karsinoihin ruokintaan ja juottoon tarkoitetut astiat tulee olla niin, että hevonen voi syödä ja juoda niistä luonnollisella tavalla.

Pitopaikassa tulee huomioida riittävä ilmanvaihto, jotta haitalliset kaasut, pölyt, veto tai kosteus eivät vahingoita hevosen terveyttä. Pitopaikassa tulee myös olla sopiva valaistus sekä lämpötila.

Hevonen ei saa olla jatkuvasti alttiina melulle, joka ylittää 65 desibeliä (dB(A)).

(Hevostietokeskus, n.d., kohta Hevosen pitopaikan yleiset vaatimukset)

3.2 Hevostalli

Normaalisti hevostalli koostuu monesta eri osasta. Tallissa on käytävä, jota pitkin hevoset kuljetetaan karsinoihin. Karsinoiden lisäksi tallissa voi olla pesukarsina, jossa pystytään pesemään hevonen. Monet sijoittavat esimerkiksi hevosille tarkoitetun solarium laitteen pesupaikan päälle, jolloin voidaan yhdistää pesu- ja hoitopaikka.

Näiden lisäksi on loimien kuivatukseen oleva huone, reuhuone, varustehuone ja muuta varastotilaa.

Valtioneuvoston asettelemassa hevossuojelulaissa on muun muassa pitopaikan yleiset vaatimukset, jossa määrätään hevosten pitoon tarkoitetut karsinat, varusteet, laitteet ja

pinnat on pidettävä puhtaina ja tarvittaessa desinfioitava. (FINLEX®, n.d., kohta Val-tioneuvoston asetus hevosten suojelusta 588/2010 - Ajantasainen lainsäädäntö)

3.2.1 Hevostallin karsinat ja käytävät

Yleensä talli koostuu niin, että keskellä rakennusta on käytävä, jonka molemmilla puo-lilla on karsinoita. Karsinoihin, tallikäytävään ja oviaukkoihin kohdistuu monia erilai-sia säädöksi ja lakeja.

Lait määräävät karsinoiden koon, tallikäytävän- ja oviaukkojen leveyden, jotta hevos-ten ei tarvitse kulkea liian ahtaissa tiloissa. Pienet tilat nostavat tapaturmariskiä niin hevosilla kuin ihmisilläkin.

Tallin käytävää käytetään monesti hyödyksi ja siihen voidaan laittaa esimerkiksi he-vonen seisomaan varusteiden laitton ajaksi. Näin ollen on tärkeää, että käytävä on tar-peeksi leveä, että siinä voidaan toimia helposti ja turvallisesti. Liian kapea käytävä nostaa riskiä loukkaantua hevosen kanssa.

Taulukko 1. Tallin käytävän ja ovien leveyssuositus

(Hevostietokeskus, n.d., kohta Hevosen pitopaikan yleiset vaatimukset)

	Käytävän leveys (m)	Ovien leveys (m)
Hevostalli	2,5-3,5	1,1-1,2
Ponitalli	2,0-2,5	0,9-1,1
Käytävällä karsinat vain toisella sivulla	2,0-3,0	

Mikäli hevoset voivat työntää päänsä karsinasta käytävälle on valittava ohjeen jälkim-äinen arvo.

Lait määräävät millainen karsinan tulee olla, Karsinan vähimmäiskoko määräytyy he-voseen koon mukaan. Mitä isompi hevonen sitä isompi karsina.

Esimerkiksi, jos hevosen säkäkorkeus on 160 cm tai yli, pitää karsinan olla 9 neliötä.

Taulukko 2. Karsinan mitoitusvaatimukset

(Hevostietokeskus, n.d., kohta Hevosen pitopaikan mitoitusvaatimukset)

Hevosen säkäkorkeus (m)	Karsinan pinta-ala (m ²)
Enintään 1,08	4
> 1,08 mutta enintään 1,30	5
> 1,30 mutta enintään 1,40	6
> 1,40 mutta enintään 1,48	7
> 1,48 mutta enintään 1,60	8
> 1,60	9

Taulukko 3. Karsinan mitoitusvaatimukset 2

(Hevostietokeskus, n.d., kohta Hevosen pitopaikan mitoitusvaatimukset)

Hevosen säkäkorkeus (m), Tamman säkäkorkeus varso- miskarsinassa (m)	Karsinan pohjapinta-ala (m ²)	Lyhyin karsinaseinämän pituus ²⁾ (m)	Varsomis-karsinan pohjapinta-ala ¹⁾ (m ²)	Lyhyin varsomis-karsinaseinämän pituus ²⁾
< 1,07	4,0	1,60	4,5	1,9
1,08 - 1,30	5,0	1,90	6,5	2,3
1,31 - 1,40	6,0	2,10	7,5	2,5
1,41 - 1,48	7,0	2,20	8,5	2,6
1,49 - 1,60	8,0	2,35	10,0	2,8
1,61 - 1,70	9,0	2,50	11,0	3,0
> 1,71	10,0	3,00	13,0	3,2

Karsinan koko on tärkeä osa hevosen hyvinvointia, koska se pitää olla riittävän suuri, jotta hevonen mahtuu hyvin toimimaan karsinassa. Esimerkiksi karsinan ollessa liian pieni, kasvaa riski, että hevonen voi piehtaroidessaan jäädä jumiin seinän viereen. Sellälleen jumiin jäänyt hevonen voi saada muun muassa hengenvaarallisen suolisolmun. Näin ollen onkin hyvä muistaa, että karsina ei voi koskaan olla liian suuri.

Karsinoiden väliseinä tulee olla sopivan korkuisia, jotta vierekkäin olevat hevoset eivät pääse vahingoittamaan toisia.

Jos tallissa on varsovia tammoja, tarvitaan niille omat varsomiskarsinat. Varsomiskarsina on aina normaalia yksittäiskarsinaa isompi, koska tilaa pitää jäädä synnytyksessä ja sen jälkeen tammalle ja varsalle.

Varsomiskarsinan kokoon käytetään ryhmäkarsinan mitoituksia eli täysikasvuinen hevonen + alle 12 kuukauden ikäinen varsa.

Karsinassa leveyden tulee olla vähintään hevosen säkäkorkeus lisättynä 10 senttimetrillä ja karsinan pituuden pitää olla vähintään hevosen pituus lisättynä 25 senttimetrillä.

Pilttuiden väliseinän kiinteän osan korkeuden on oltava vähintään hevosen säkäkorkeus kerrottuna luvulla 0,9. (Hevostietokeskus, n.d., kohta Hevosen pitopaikan mitoitusvaatimukset)

Hevosen ollessa karsinassa, pitää tallin sisäkaton korkeus olla myös riittävän korkea. Sisäkaton korkeus lasketaan hevosten korkeuden mukaan, eli hevosen korkeus x 1,5. Näin saadaan sisäkaton vähimmäiskorkeus. Säkäkorkeuden ollessa alle 1,47 m, sisäkaton korkeus tulee olla vähintään 2,2 m

Tästä voidaan kuitenkin poiketa enintään kaksi prosenttia. Sisäkorkeutta laskettaessa ei tarvitse ottaa huomioon kantavia rakenteita, valaisimia, vesiputkia, ilmanvaihtoputkia tai muita teknisiä laitteita. (Hevostietokeskus, n.d., kohta Hevosen pitopaikan mitoitusvaatimukset)

Karsinoissa seinien ja lattian tulee olla rakenteeltaan ja materiaaleiltaan hevoselle sopivia. Puunsuoja-aineita ei saa käyttää pintamateriaaleissa eikä muita aineita, jotka aiheuttavat myrkytyksen.

Tallissa lattioiden tulee olla myös turvalliset, ne eivät saa olla liukkaita, eivätkä lattiat saa vahingoittaa hevosen kavioita tai kaviot eivät saa tarttua lattiaan kiinni.

Lattiat tulee pitää kuivina, esimerkiksi karsinassa tulee olla riittävästi kuivikkeita, jotka imevät virtsan. Hevosella tulee myös olla sopiva makuualue, joka on riittävän kuiva ja kuivitettu. (Hevostietokeskus, n.d., kohta Hevosen pitopaikan yleiset vaatimukset)

3.2.2 Muut tallin tilat

Tallin muilla tiloilla tarkoitetaan rehuhuonetta, varustehuonetta, sekä muita varastotiloja. Yleensä kaikki tallit keräävät hiiriä ja rottia. Varsinkin rehuhuoneessa, jossa säilytetään hevosten ruokia, onkin tärkeää, että ruuat ovat turvassa jyrksijöiltä.

Jyrksijät voivat helposti aiheuttaa talliin tuhoja, esimerkiksi nakertamalla rakenteita tai sähköjohtoja. Jyrksijät voivat levittää myös tarttuvia tauteja.

Onkin tärkeää huomioida, että rehut säilytetään jyrksijöiden ulottumattomissa. Kaikki ovet ja ikkunat ovat suljettu tiiviisti, rehut säilytetään tiiviissä astioissa, joissa materiaali on sellaista, ettei jyrksijät nakerra itseään läpi. (Hevostietokeskus, n.d., kohta Hiirien ja rottien torjunnassa ennaltaehkäisy on tärkeintä)

Varustehuoneessa jyrksijät voivat aiheuttaa melkoista rahallista tuhoa, jos ne päättävät nakertaa kalliita varusteita, joten sama pätee tässäkin, että ovet ja ikkunat pidetään tiiviisti kiinni, myös varusteet ovat hyvä säilöä omilla paikoilla esimerkiksi satulakaapissa on hyvä pitää kalliimpia nahkavarusteita.

3.3 Pihatto

Pihatto on hallimainen rakennus, joka suojaa hevosia sateelta sekä tuulelta, että kesäisin myös lämmöltä. Pihatto tarjoaa hevosille kuivan makuupaikan ja vapaan ulkoilu mahdollisuuden.

Pihatossa hevosia pidetään vapaasti ryhmässä eli laumassa. Laumassa elävät hevoset pääsevät elämään lajille tyypillistä sosiaalista- sekä syömiskäyttäytymistä. Pihatton etuina pidetään myös karsinatallia sallivampaa hevosen hoitorytmiä, koska hevonen pääsee kulkemaan vapaasti sisään ja ulos. Pihatossa on myös alhaisemmat

rakennuskustannukset. Pihatot ovat viime aikoina kasvattaneet suosiotaan, sillä ne tarjoavat hevoselle luonnollisemman elinympäristön, kuin karsina. (Hevostietokeskus, n.d., kohta Pihatossa pito)

”Runsaan liikkumismahdollisuuden ja sosiaalisten kontaktien vuoksi pihatoissa pidetään erityisesti kasvavia varsoja. Pihattovarsoista odotetaan kasvavan hyvin toisten hevosten kanssa toimeentulevia ja helpommin opetettavia, mutta tämä on luonnollisesti yhteydessä hevosten käsittelymäärään. Muita pihattoon hyvin soveltuvia hevosryhmiä ovat siitostammat sekä vähäisemmällä urheilukäytöllä olevat hevoset. Myöskään aktiivisessa urheilukäytössä olevien hevosten pihatossa pidolle ei varsinaisesti ole estettä, mutta hevosten kuivatus sekä varusteet, rehut ja loimien kuivatus vaativat oman kuivan ja lämpimän tilansa.” (Hevostietokeskus, n.d., kohta Pihatossa pito)

Pihaton on tarjottava riittävä suoja hevosille kaikissa sääolosuhteissa. Pihatto tulee olla rakennettu niin, että seinät ovat vedottomat. Pihaton kulkuaukon tulee olla vähintään 1,5 metriä leveä. Kulkuaukko tulee varustaa tuulikaapilla, jossa on esteetön läpikulku ja ilmvirtaushidastin, joka estää virtauksen pihatton sisäpuolelle.

Sääolosuhteiden vaihteluista johtuen pihatto tulee olla täysin suljettavissa oleva esimerkiksi liukuovella. (FINLEX®, n.d., kohta Maa- ja Metsätalousministeriön asetus tuettavaa... 764/2009 - säädökset alkuperäisinä)

Hevosia, joita pidetään ympärivuotisesti ulkona, pitää olla talvikaudella käytettävissä pihatto, jossa on vähintään kolme seinää ja tarvittaessa neljäs suljettava seinä. Kaikkien hevosten tulee mahtua suojaan yhtä aikaa. Eläinsuojan riittävyys tulee arvioida tapauskohtaisesti hevosten hyvinvoinnin kannalta. (Ruokaviraston tulkinta, Hevosten eläinsuojeluvalvonta, Ohje 15631/03) (Hevostietokeskus, n.d., kohta Hevosten ulkotarhaan ja laitumeen liittyvistä vaatimuksista)

”Kun pihatton ovi suljetaan, on pihatton ilmanvaihdon täytettävä tämän asetuksen 8 §:ssä eläinsuojan ilmanvaihdolle asetetut vaatimukset. Pihatton yhteydessä tai sen läheisyydessä on oltava erillinen tila hevosen vaatimia päivittäisiä puhdistus- ja muita toimenpiteitä varten.

Hevostallissa tai -pihatossa syntyvät sosiaalitulojen jätevedet ja eläinten pesuvesien jätevedet sekä muut niihin verrattavat jätevedet, pois lukien lantalan virtsa ja

ulostejätteet kuivikkeineen, tulee käsitellä talousjätevesien käsittelystä vesihuoltolaitosten viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla annetussa valtioneuvoston asetuksessa (542/2003) edellytetyllä tavalla ja mahdollisen ympäristöluvan ehtojen mukaisesti.”

(FINLEX ®, n.d., kohta Säädökset Alkuperäisinä: Maa- Ja Metsätalousministeriön asetus tuettavaa... 764/2009)

3.4 Sairastilat

Pihatossa oleville hevosille tulee varata lämpöeristetty hoito- tai sairaskarsina sairaspotilaiden varalle. Sairaskarsina on rakennettava pihattorakennukseen tai sen läheisyyteen. Hoitokarsinan vähimmäispinta-alan on oltava hevosen kokoa vastaava karsinan mitoitustaulukon mukainen.

Pihatossa tai tallissa, jossa on enemmän kuin 5 hevosta on varattava lääkintään ja erikoishoitoa varten hoitopaikka, jossa on kiinnitysmahdollisuus siten, että hevonen voidaan hoitaa turvallisesti.

Hoitopaikkoja on oltava vähintään yksi kutakin alkavaa viittäkymmentä hevosta kohden.

Karsina tai pesupaikka voidaan myös osoittaa hevosen hoito- tai sairaspaikaksi, mikäli tähän on asennettu tarpeelliset kiinnitys ja liikkumisestelaitteet.

Hoito- tai sairaspaikka tulee aina merkitä pohjapiirustukseen. (FINLEX ®, n.d., kohta Maa- Ja Metsätalousministeriön asetus tuettavaa... 764/2009 - Säädökset Alkuperäisinä)

3.5 Tarhat ja kentät

Hevosten ulkoilutarhan ja laitumen on oltava riittävän tilavat, ottaen huomioon eläimen rotu, koko, ikä, sukupuoli sekä siellä pidettävien eläinten lukumäärä ja aktiivisuus. Lauman arvoasteikossa alempana olevalla hevosella on oltava mahdollisuus väistää arvoasteikossa ylempänä olevaa hevosta. (ESL 4 §; ESA 1 §; VN 588/2010 6 §)

Kulkuteiden on oltava hevoselle turvalliset. Ulkoilutarhan ja laitumen maastot, kasvilisuudet ja maapohjan on oltava hevoselle sopivia. (ESL 4 §; ESA 1 §; VNa 588/2010 6 §)

Ulkoilutarhan ja laitumen aitojen materiaali on oltava hevosille sopivia ja turvallisia. Aitauksessa ei saa olla liian ahtaita tai teräviä kulmia. Aitauksen pitää olla helposti hevosen havaittavissa. Aidat ja niihin liittyvät rakenteet on pidettävä hyvässä kunnossa, ettei hevonen vahingoita itseään. Aitojen kunto on tarkastettava säännöllisesti ja havaitut viat korjattava heti. Ulkoilutarhan ja laitumen aita ei saa olla piikkilankaa. (ESL 4 §; ESA 1 §; VNa 588/2010 7 §)

Tarhan maapohjan on oltava sellainen, että eläimet eivät vahingoita itseään eivätkä tarpeettomasti likaannu. Tarhan aitauksen tulee olla rakenteiltaan ja materiaaleiltaan hevoselle sopiva ja sellainen, että se estää eläintä karkaamasta. (ESL 4 §; ESA 1 §, 6 §) (Hevostietokeskus, n.d., kohta Hevosten ulkotarhaan ja laitumeen liittyvistä vaatimuksista)

Hevosten ulkotarhan vähimmäiskoosta on olemassa suositukset. Suositeltava vähimmäiskoko 500 m², jos tarhassa pidetään yhtä hevosta. Kun hevosia ja poneja tarhataan ryhmässä, mitoitus suositus on vähintään 200–250 m² /poni tai hevonen.

Hevosella tulee olla mahdollisuus liikkua turvallisesti kaikilla luontaisilla askellajeillaan, joten tarha pitää suunnitella siten, että luontainen liikkuminen on mahdollista. Hevostallien ympäristönsuojeluohjeen mukaan ulkotarhan suositeltava vähimmäismitoitus on 20–25 m x 50–75 m (1000–2000 m²).

Ruotsissa tarhan lyhimmän sivun pituudeksi suositellaan 30 metriä. Kyseisessä tarhassa voi edellä mainittujen suositusten mukaan pitää maksimissaan neljää hevosta tai kuutta ponia. Pihatton ulkotarhan olisi hyvä olla reilusti minimisuosituksia suurempi (esim. 0,1–0,2 ha/hevonen).

3.6 Lantala

Hevostallin ja pihatton yhteyteen on järjestettävä asianmukainen lannan varastointi. Lantalan mitoituksesta ja rakentamisesta säädetään eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta annetussa valtioneuvoston asetuksessa

(1250/2014). Lantalan ulkopuolella pitää olla kuiva ja kovapohjainen ajoluiska ja kuormauslaatta. Sadeveden valuminen lantalaan tulee estää.

Tallilla, jossa on alle kymmenen hevosta, joiden lantaa ei voida hyödyntää viljelyksessä, voidaan hyväksyä tiiviin suojatun siirtokontin käyttö, joka on mitoitettu vähintään kahden viikon ja enintään kahden kuukauden tyhjennysvälille. Tällaisen siirtokontin varastointikapasiteetin on oltava vähintään kaksi kuutiometriä.

Pihattojen kuivikepohja voidaan ottaa huomioon lannan varastotilana. Lantalan mitoituksessa on kuitenkin otettava huomioon kuivikepohjasta lannanlevityskiellon aikana poistettava sekä ulkoilutarhoista kerättävä lanta. (FINLEX ®, n.d., Säädökset Alkuperäisinä: Maa- Ja Metsätalousministeriön asetus tuettavien... 588/2015)

4 TALOUDELLISUUS

Hevostallin kannattavuus on seikka, jota pohtii moni harrastaja, hevosenomistaja ja myös tallinpitäjä. Miten kustantaa investoinnit ja korjaukset?

Kannattavuudella tarkoitetaan sitä, että lyhyellä tähtämellä tulot kattavat menot sekä lisäksi pitää jäädä voittoa. Yritys tuottaa, kun saa tuloja ja tuottamisesta syntyy kustannuksia. Kun mukaan otetaan yrittäjä ja erityisesti hevosala, pitää tulojen pitkällä tähtämellä kattaa myös menot, jotka tulevat harvoin tai yllättäen. Tällaisia ovat esim. tallin kunnostaminen, hevosten eläinlääkärikulut, hevosten ostaminen sekä kaikki muut pienet sekä suuremmat kustannukset. Yllättäviin kustannuksiin varautuminen on ensiarvoisen tärkeää erityisesti hevosalalla, koska yllättäviä kustannuksia syntyy hyvinkin usein ja kiinteiden kustannusten arviointi voi olla haastavaa. Kiinteät kustannukset tarkoittavat kustannuksia, jotka pysyvät samoina toiminnan laajuudesta riippumatta. Muuttuvat kustannukset ovat sellaisia, jotka kasvavat tai laskevat toiminnan laajuuden muuttuessa. Hevostallissa kiinteä kustannus voi olla esimerkiksi kiinteistövero tai vuokra. Muuttuvista kustannuksista hyvä esimerkki on väkirehun kustannukset. Mitä enemmän hevosia, sitä enemmän väkirehua kuluu.

(Hevosinfo, n.d., kohta Hevostallin kannattavuus. Mitä kannattavuus on ja mikä siihen vaikuttaa?)

4.1 Hevostallin kustannukset

Hevostallin suurimpia kustannuksia ovat rakennuksen sekä alueen käyttö- sekä investointikustannukset, työntekijöiden palkat ja sivukulut, rehukustannukset, kuivikekustannukset, sähkö- ja vesimaksut, vakuutusmaksut sekä pienhankinnat ja muut tarpeelliset kustannukset.

Kustannusten kannalta on merkittävää, onko kyseessä yrittäjän oma hevostalli vai vuokratalli. Omistajalla voi yleensä olla investointikustannus tallista ja mahdollisesti myös lainaa. Hevostallin koosta riippuen, investointikustannukset voivat olla jopa useita miljoonia euroja tai jos kyseessä on kotitali, ovat kustannukset luonnollisesti pienempiä. Mahdollisen investointikustannukset lisäksi ovat juoksevat käyttökustannukset. Mikäli investointikustannuksia tai lainaa ei ole, niin rakennuksesta sekä muista hevostalliin kuuluvista alueista syntyy vain käyttökustannukset.

Investoinnille kannattaa aina laskea sijoitetun pääoman tuotto prosentti eli paljonko omistaja haluaa sijoittamastaan pääomasta tuottoa.

Yleisesti sanotaan, että tämän tuoton pitäisi olla vähintään samansuuruinen kuin mitä lainapääomasta maksetaan korkoa. Hevosalalla tällaisista kannattavuutta mittaavista tunnusluvuista ja niiden arvoista voi usean hevostallin kohdalla olla vaikea puhua – tai kannattavuudesta ylipäättään.

Olisi tärkeää istuttaa ajatusta kannattavuudesta hevosihmisiin, jotta myös hevostallinpitäjät työskentelisivät kohti kannattavampaa liiketoimintaa, koska sillä voitaisiin taata toiminnan jatkuvuus sekä kehittäminen. Kannattavuutta on helppo saavuttaa pienillä toimilla ja taloudenpitoa järkeistämällä. Täytyy kuitenkin muistaa hevosalaan kohdistuva ”erityspiirre”.

Esimerkiksi oman kotitalin rakentaminen, jossa on tarkoitus pitää omia hevosia ja mahdollisesti jonkun vieraan hevosta niin silloin ei voida puhua samalla tavalla kannattavasta liiketoiminnasta.

Toisille ”kannattavuus” voi tarkoittaa sitä, että hoidetaan toisten hevosia, jotta voidaan pitää omat hevoset halvemmalla. Tällöin kannattavuus tarkoittaa myös muita arvoja kuin rahassa mitattavia. Tällainen hevostallinpito on myös yleistä.

Täytyy kuitenkin muistuttaa, että aina tallinpidossa – mikäli tavoitteena on saada omia kustannuksia katettua, olisi hyvä laskea mitä tallinpito maksaa ja mitkä ovat tuotot sekä ennustaa hieman tulevaisuuden kustannuksia.

Hyvässä tallinpidossa kuuluu varautua koko ajan uusiin investointeihin – sekä korjaamiseen vaadittaviin kuluihin. Uudet ja vasta remontoitukin tallit kuluvat nopeasti. Useasti pientä korjattavaa syntyy joka vuosi. Esimerkiksi tarhoja joutuu kunnostamaan useasti ja tarhan pohjaa pitää uusia tasaisin väliajoin.

Kun tuleviin kustannuksiin varautuu, on korjaaminen taloudellisesti helpompaa. Tällöin myös säästää rahaa, koska kunnostusajankohdan voi helpommin valita ja jopa ennakoida ennen kuin on liian myöhäistä. Yleensä hevostallin investoinnit eivät ihan heti lopu. Mikäli toiminta on kannattavaa ja asiakkaita riittää, alkaa tallinomistajan mielessä pyörimään niin uudet hankinnat.

Mikäli kyseessä on vuokratalli eli yksi tai useampi henkilö vuokraa tallin käyttöönsä, on kiinteänä kustannuksena useasti vuokra ja näin ollen kustannukset ovat vuokralaisen näkökulmasta paremmin ennustettavista. Tallinomistaja ja vuokralainen sopii kumpi maksaa kiinteistön ja muiden alueiden kustannukset. Kiinteistöistä aiheutuvat kustannukset ovat yleensä vuokra, sähköt, vakuutusmaksut sekä ns. kulutustavarat. Vuokrattaessa etukäteen kannattaa varautua myös muihin kustannuksiin ja suunnitella toiminta niin, että varoja jää myös yllättäviin kustannuksiin.

(Hevosinfo, n.d., kohta Hevostallin kannattavuus: Mistä kustannukset syntyvät? Osa 1)

4.2 Hevostallin kannattavuuden ennakointi ja kehittäminen

Hevostallin kannattavuus on monimutkainen asia. Hevostallin toiminnassa, kustannuksissa ja tuloissa on paljon tekijöitä, joihin vaikuttavat esimerkiksi sää, hevoset sekä muut seikat, joita ei aina voi ennustaa ja laskea tarkasti etukäteen. Kaikkiin kustannus ja tulopuolen asioihin ei voi myöskään aina vaikuttaa.

Otetaan esimerkki heinästä, jota kuluu n.10kg/pv/hevonen. Heinän hintaan vaikuttaa olennaisesti millainen heinävuosi on ollut. Heinän kasvuun vaikuttaa olennaisesti sää. Jos kesä on sateinen ja heinää joudutaan koneellisesti kuivattamaan, sitä tulee vähän ja luonnollisesti heinän hinta nousee. Tämä vaikuttaa suoraan hevostallin pidon kustannuksiin. Heinän osuus hevostallin juoksevista kustannuksista on suuri kulu.

Esimerkkinä tuloissa voidaan käyttää yksityistallin karsinapaikkaa. Mikäli karsinapaikka on tyhjillään hevosen vaihtumisen vuoksi esimerkiksi kuukauden, se on jo lovi tuloihin. Hevostallin pidossa on paljon yllättäviä ja ennakoimattomia kustannuksia sekä kustannusten muutoksia. Yleensä heinän, kauran sekä kuivikkeiden hinnat pysyvät samoina, mutta muuttuessaan vaikutukset voivat olla suuret tallin kannattavuuteen.

Mitä voi tehdä, jotta kannattavuutta voidaan arvioida ja pystytään varautumaan siihen, että hevostallin rahat riittävät? Paras keino on ennakoiminen. Ennakoimisesta huolimatta saattaa ongelmia tulla. Vaikka ongelmia ei olisi, on hyvä arvioida kannattavuutta aika ajoin. Siten voitaisiin arvioida, tuleeko tallinpito taloudellisesta näkökulmasta jatkumaan hyvin ja mihin riskeihin kannattaa varautua. (Hevosinfo, n.d., kohta Hevostallin kannattavuus. Mitä kannattavuus on ja mikä siihen vaikuttaa?)

5 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS

5.1 Tutkimusasetelma

Tutkimuksen tarkoituksena on ohjata tutkimusstrategian valintaa, koska strategian valinnassa täytyy pohtia ensin tutkimusongelman muotoa. Ongelma voi olla luonteeltaan kartoittava eli se pyrkii kuvaamaan tapahtumaa, jonkin ilmiön vaihtelevia ilmentymiä tai se yrittää selittää jotakin sosiaalista ilmiötä.

Toiseksi täytyy pohtia, vaatiiko tutkimus käyttäytymisen tai toimintojen jonkinasteista kontrollointia, vai pyrkiikö se kuvaamaan luonnollisesti tapahtuvia ilmiöitä.

Näiden kysymysten jälkeen vastataan siihen, onko tutkittava ilmiö nykyaikaan vai menneisyyteen sijoittuva.

Tutkimuksen tarkoitus voi olla kartoittava, selittävä, kuvaileva tai ennustava. Tutkimukseen voi sisältyä useampi tarkoitus. Tarkoitus voi myös muuttua tutkimuksen edetessä. (Hirsijärvi, Remes & Sajavaara 2009, 137-138.)

Taulukko 4. Tutkimuksen tarkoitus ja yhteys tutkimusstrategiaan
(Hirsijärvi, Remes & Sajavaara 2009, 138-139)

Tutkimuksen tarkoitus	Tutkimuskysymys	Strategia
Kartoittava -Katsoa mitä tapahtuu -Etsiä uusia näkökulmia, löytää uusia ilmiöitä -Selittää vähän tunnettuja ilmiöitä -Kehittää hypoteeseja	-Mitä tapahtuu tässä koulutusohjelmassa? -Mitkä ovat keskeiset teemat, mallit, luokat? -Miten tyypittelyt ovat suhteessa toisiinsa?	-Tavallisimmin kvalitatiivinen (ei välttämättä) -Kenttätutkimus -Tapaustutkimus
Selittävä -Etsiä selitystä tilanteelle tai ongelmaan, tavallisimmin kausaalisten suhteiden muodossa -Tunnistaa todennäköisiä syyseuraussuhteita	-Mitkä tapahtumat, uskomukset, asenteet ja toiminnot ovat vaikuttaneet tähän ilmiöön? -Kuinka nämä tekijät ovat vuorovaikutuksessa keskenään?	-Voi olla kvantitatiivinen tai kvalitatiivinen -Kenttätutkimus -Historialliset menetelmät
Kuvaileva -Esittää tarkkoja kuvauksia henkilöistä, tapahtumista tai tilanteista -Dokumentoida ilmiöstä keskeisiä, kiinnostavia piirteitä	-Mitkä ovat tässä ilmiössä esiin tulevat näkyvimmit käyttäytymismuodot, tapahtumat, uskomukset ja prosessit?	-Voi olla kvantitatiivinen tai kvalitatiivinen -Kenttätutkimus -Survey-tutkimus
Ennustava -Ennustaa tapahtumia tai ihmisten toimintoja, jotka ovat seurauksena ilmiöstä	-Mikä on tuloksena tästä ilmiöstä? -Kehen vaikutukset ulottuvat?	-Eksperimentaalinen strategia

Tässä työssä tutkimusasetelmaksi valikoitui kuvaileva eli deskriptiivinen, koska tarkoituksena on kuvailla, miten lait, säädökset ja EU-direktiivit vaikuttava hevostalleihin. Kuvailevassa asetelmassa käytetään usein surveyta eli kyselytutkimusta.

5.2 Tutkimusote

Kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus on menetelmä, jossa pyritään ymmärtämään tutkittavaa ilmiötä.

Kvantitatiivinen eli määrällinen tutkimus perustuu olemassa oleville teorioille ja edellyttää ilmiön tuntemista. Määrällinen tutkimus toteutetaan yleensä kyselylomakkeella, jossa on strukturoidut vastausvaihtoehdot.

Kysymysten ja vastausvaihtoehtojen laadinta täytyy kyetä asettamaan oikein ja täsmällisesti pohjautuen hyvään aiheen tuntemukseen. (Kananen 2015, 73-74.)

Tutkimukseen valikoitui kvalitatiivinen tutkimus, jossa tiedonkeruumenetelmäksi valikoitui puolistrukturoitu haastattelu. Tarkoituksena kerätä tietoa ja mielipiteitä alan ammattilaisilta.

5.3 Tiedonkeruun suunnittelu

Haastattelu on joustava tutkimusmenetelmä ja sitä voi soveltaa useisiin eri tutkimustarkoituksiin. Haastattelijan tehtävä on kuvata selkeästi haastateltavan ajatuksia, käsityksiä, kokemuksia ja tunteita. Haastatteluissa on tärkeää korostaa sitä, että haastateltava on subjekti, joka saa vapaasti tuoda esille itseään koskevia asioita. Haastattelun avulla pyritään selventämään vastauksia ja syventämään saatavia tietoja.

Haastattelu on ehdottomasti yksi yleisimmin käytetyistä tutkimusmenetelmistä, sillä se sopii moniin kehittämistehtäviin ja sen avulla saa kerättyä helposti ja nopeasti tarkempaakin tietoa tutkittavasta asiasta. Haastattelun tehtävänä tutkimustyössä voikin olla aiheen syventäminen.

Haastattelumenetelmiä on monia ja ne eroavat siinä, kuinka haastattelu on jäsennelty ja montako haastateltavaa on yhtä aikaa haastateltavana.

Haastattelun lisäksi myös kysely on todella yleinen tutkimusmenetelmä. Kyselyn avulla saadaan helposti kerättyä paljon tietoa tutkittavasta aiheesta. Menetelmänä kysely on tehokas ja helppo.

Kyselyjä voidaan lähettää postitse tai virtuaalisesti vastaajille, mutta myös puhelimitse ja kasvokkain tehtävät kyselyt ovat yleisiä. Ensin mainituissa vastaaja täyttää kyselylomakkeen itse, jälkimmäisissä haastattelija täyttää lomakkeen haastateltavan puolesta.

Kyselyä voidaan soveltaa monenlaisien asioiden ja aiheiden tutkimukseen. On kuitenkin tärkeää, että kyselyn tekijä on ottanut selvää aiheesta ennakkoon, jotta kysymykset selvittävät oikeaa ongelmaa. Kyselylomakkeen suunnittelemiseksi on siis hankittava tarpeeksi tietoa aiheesta, jotta tutkimus olisi sekä luotettava että kattava.

Havainnoinnissa tarkkaillaan, miten valittu prosessi toimii käytännössä. Hyvin valmisteltuna ja toteutettuna havainnoinnilla saadaan paljon tietoa tutkittavasta kohteesta sille ominaisessa ympäristössä.

Tärkeää havainnointia tehdessä on varmistaa tulosten tallentamisen laatu. On hyvä kuvata tilanne, jotta siihen voi myöhemmin analysointivaiheessa palata mahdollisimman objektiivisesti. Lisäksi havainnointia suunnitellessa tulee valita mahdollisimman tarkkaan mitä havainnoidaan, koska mitä tiiviimpi tarkastelun kohde on, sitä helpompi on tulkita tuloksia. (Ojasalo 2015)

Itselle tiedonkeruumenetelmäksi valikoitui haastattelu. Haastattelumuotona käytin puolistrukturoitua haastattelua.

Puolistrukturoidussa haastattelussa käytin avoimia kysymyksiä.

Esitin haastateltavalle syventäviä lisäkysymyksiä vieden siten haastattelua eteenpäin.

Puolistrukturoitu haastattelu pyrittiin pitämään keskustelunomaisena. Haastattelu eteni haastateltavan ehdoilla, eikä niinkään haastattelijan johtamana.

5.4 Haastattelun suunnittelu, toteutus ja analysointi

Kokosin 10 omasta mielestä tärkeää kysymystä, johon halusin saada vastaukset. Kysymysten tarkoituksena oli kartoittaa mielipiteitä ja kokemuksia hevostalliin liittyvistä säädöksistä, laeista ja EU-direktiiveistä.

Haastateltavat eivät halunneet esiintyä omalla nimellä, joten käytän heistä nimitystä haastateltu. Haastatellut henkilöt ovat kaikki pitkän linjan hevosihmisiä ja heillä on alaan liittyvä koulutus. Haastattelut pidettiin kaikille sopivilla menetelmillä. Yhdelle haastateltavista lähetin sähköpostilla kysymykset, muiden kanssa keskusteltiin kasvotusten. Haastattelun aikana poimin tärkeimmän kohdat ylös ja keräsin niistä vastaukset.

Haastattelun pohjalta analysoin tosiasioita ja kokemuksia. Vertailin keskenään vastauksia ja tein yhteenvedon.

5.5 Validiteetti ja reliabiliteetti

Jokaisen tutkimuksen lähtökohtana tulee olla mahdollisimman luotettavat ja totuudenmukaiset tulokset. Tutkimuksessa validiteetin ja reliabiliteetin arvioiminen on tärkeää. (Kananen 2008, 79.)

Luotettavuutta pitää pohtia jo työn alkuvaiheessa, jotta prosessin jokaiset vaiheet tukevat luotettavuutta. Reliabiliteetti tarkoittaa tutkimustulosten pysyvyyttä eli uudella tutkimuksella saadaan samat vastaukset. Validiteetti taas tarkoittaa sitä, että tutkitaan oikeita asioita. (Kananen 2015, 343.)

Reliabiliteetissa on kaksi osatekijää, jotka ovat stabiliteetti ja konsistenssi. Stabiliteetti mittaa mittarin pysyvyyttä ajassa. Alhainen reliabiliteetti voi johtua ilmiön todellisista muutoksista, eikä mittarin epästabiilisuudesta. Opinnäytetöissä stabiliteetti voi olla haastavaa analysoida, koska uusintamittauksia harvoin tehdään. Tässä tutkimuksessa uskon kuitenkin, että esimerkiksi vuoden päästä tulokset olisivat hyvin samanlaiset, koska lait eivät muutu jatkuvasti. Jos tutkimuksen validiteetti on kuitenkin kunnossa, ei reliabiliteettia tarvitse juurikaan miettiä, koska validiteetti takaa yleensä myös reliabiliteetin. (Kananen 2008, 80-81.)

Validiteetti on tärkein tutkimuksen luotettavuuden arvioinnissa. Validiteetti varmistetaan käyttämällä oikeaa tutkimusmenetelmää, oikeaa mittaria ja mittaamalla oikeita asioita. Validiteetti voidaan jakaa sisäiseen ja ulkoiseen validiteettiin, face-validiteettiin, sisältövaliditeettiin, ennustevaliditeettiin, käsite- eli rakennevaliditeettiin sekä kriteerivaliditeettiin. Opinnäytetyössä voidaan rajoittaa validiteetin pohtiminen sisäiseen ja ulkoiseen validiteettiin. Ulkoinen validiteetti tarkoittaa tulosten yleistettävyyttä.

Yleistettävyys on silloin hyvä, kun otos vastaa populaatiota. Tässä työssä otos on satunnainen ja kapea. Tarkoituksena on saada ammattilaisen näkökulmaa, mutta pohjalla on kuitenkin lait, säännökset ja EU-direktiivit, joita ei voi muuttaa ja näin ollen kyselyyn osallistuu vain kourallinen alan ammattilaisista. Mielenpitojen ja kokemusten perusteella kun ei voi alkaa muuttamaan lakeja.

Ulkoista validiteettiä laskevat tutkijan vaikutusalueen ulottumattomissa olevat asiat, kuten se, ovatko työntekijät suorittaneet vastauksia kerätessään minkäänlaista valikointia tai ovatko tietyt ryhmät haluttomampia vastaamaan kyselyyn kuin toiset.

Sisäinen validiteetti tarkoittaa oikeaa syy-seuraus-suhdetta. Tärkeää on käsitteiden huolellinen määrittely ja kyselyn perustaminen olemassa olevaan teoriaan. (Kananen 2008, 81-84.)

Tässä työssä uskon, että työn reliabiliteetti pysyisi samana, jos kysely tehtäisiin vuoden päästä uudestaan, koska hevosten hyvinvointiin liittyvät asiat ovat koko ajan nousussa enemmän esille ja niitä pidetään tärkeänä.

Työn validiteetti on hieman suppea, mutta pohjalla painavat säädökset, lait ja EU-direktiivit, joita ei voida muuttaa vain mielenpitojen tai kokemuksen perusteella. Tässä työssä validiteetti tukee vain lakeja ja niiden merkitystä, koska lait ovat valideja jo itsessään.

6 TUTKIMUSTULOKSET

Tutkimuksessa haastateltiin kolmea hevosalan ammattilaista. Kysymyksiä oli yhteensä kymmenen ja tarkoituksena oli kartoittaa mielenpitoja ja kokemuksia liittyen hevosten tiloihin.

Lähtökohtaisesti kaikilla oli samantyyllisiä vastauksia ja selkeästi voidaan huomata, että ajatukset ovatkin samankaltaisia.

Kysymykset ja vastaukset ovat nähtävillä liiteosiossa.

Ensimmäisessä kysymyksessä kysyttiin mielenpitoja, kuinka tärkeää on, että hevostalli ja tilat ovat lain mukaiset. Tässä selkeästi oli kaikilla yhtenäinen linjaus siitä, että on

todella tärkeää, että tilat ovat asialliset ja noudattavat lain määäämiä minimivaatimuk-
sia.

Toinen kysymys kuuluu niin, että onko kukaan törmännyt laissa porsaanreikään eli voiko lakia kiertää, jotenkin niin, että se ei olisikaan lainvoimainen. Tässä kukaan ei suoranaisesti ollut törmännyt porsaanreikään, mutta haastateltavana ollut henkilö numero 1 mainitsi sen, että aina voi miettiä onko lain asettaman vaatimus tarpeeksi hyvä, jotta se kattaa hevoselle tarpeeksi hyvät oltavat.

Kolmantena kysymyksenä kysyttiin, onko jotakin lakia mitä vaikuttaisi suoraan negatiivisesti hevosen hyvinvointiin. Kukaan ei todennut, että mikään vaikuttaisi suoraan negatiivisesti, mutta haastateltava henkilö numero 1 otti hyvän seikan huomioon, että lain tulkinta tulisi aina olla validia ja mahdollisimman yhtenäistä. Tämä on mielestäni hyvin todettu ja tärkeä seikka, kun puhutaan laista, säädöksistä tai EU-direktiiveistä.

Kohdassa neljä kysyttiin olisiko jotain parannettavaa laeissa, säädöksissä tai EU-direktiiveissä. Tässä henkilöiden vastaukset hieman poikkesivat toisistaan. Henkilö 1 selvästi mietti asiaa yrityksen kannalta ja toivoisi järjestelmää, jolla hallitsisi pitopaikkatunnuksia. Kun taas henkilöt 2 ja 3 selkeästi ajattelevat asiaa hevosten hyvinvoinnin kannalta ja toivoivatkin isompia tiloja. Tässä siis selkeästi voidaan huomata se, että vastaukset voivat olla erilaisia riippuen mistä näkökulmasta asiaa tarkastellaan. Mielestäni tämä on juuri toivottua, että saadaan eri näkökulmaa asiaan ja näin ollen erilaisia vastauksia.

Kohdassa viisi kysymys kuuluu, että onko määräykset liian niin sanotusti liian kovia. Kaikki vastaajat olivat sitä mieltä, että lait ovat ehdottomasti kohtuulliset eivätkä liian kovat.

Kohdassa kuusi kysyttiin, onko törmätty talleihin ja tiloihin, joissa tilat ovat puutteelliset ja lain vastaiset. Vastaukset olivat selkeästi kaikilla sama eli kyllä, joista henkilöt 2 ja 3 olivat vielä maininnut, että on törmännyt tilanteeseen useasti.

Kohta seitsemän kysytään, onko haastateltava perehtynyt hevosten pitoon liittyviin säädöksiin, lakeihin ja EU-direktiiveihin. Henkilöt 1 ja 2 vastasivat kyllä ja henkilö 3, että jonkin verran. Kaikki ovat siis perehtyneet lakeihin.

Kohdassa 8 kysymys kuuluu, että mikä on tärkeimmät asiat, jotta hevoset pystyisivät elämään tarpeeksi lajityypillistä elämää. Vastaukset olivat jälleen saman tyyliä ja selvästi vastaajilla on samanlaisen näkemys asiasta. Tärkeiksi asioiksi nousi tarpeeksi suuret tilat, lauma ja hyvä rehus.

Kohdassa yhdeksän käsiteltiin hevosten ulkoilutiloja. Suomessa minimisuositus on 20–25 m x 50–75 m. Tämä on siis vain suositus, joten minimivaatimusta ei ole. Vastajien kesken oli taas yhtenäinen linja ja toivottiinkin minimivaatimusta ja pidettiin tärkeänä, että tilat olisivat suuremmat.

Viimeisessä kohdassa eli kysymys kymmenen kuuluukin, että valvotaanko pitopaikkoja riittävästi. Henkilöt 1 ja 2 olivat sitä mieltä, että valvotaan tarpeeksi, mutta asioiden edistämiseksi tulisi kuitenkin enemmän painottaa hyvien käytäntöjen edistämistä ja tiedon jakamista.

Henkilö 3 vastasi, että ei valvota tarpeeksi. Voidaan siis huomata, että vastaukset eivät olleet täysin yhtenäiset, vaan mielipide eroja oli.

Vastajilla jokaisella on erilainen tausta hevosmaailmasta ja vastauksiin vaikutti laajien lisäksi omat mielipiteet ja kokemukset.

7 YHTEENVETO JA JOHTOPÄÄTÖKSET

Opinnäytetyön teoriaosassa tarkasteltiin hevostallin ja sen perustamiseen liittyviä säädöksiä, lakeja ja EU-Direktiivejä. Esille nousivat hevostallin yleiset lainsäädännölliset vaatimukset hevostallista ja sen tiloista.

Teoriaosassa käsiteltiin hevostallin sisätiloja, kuten käytävän leveyttä, karsinoiden kokoa ja välikaton korkeutta. Näiden lisäksi tutkittiin tallin muita tiloja, kuten varuste- ja rehuhuonetta.

Tämän jälkeen opinnäytetyössä tutkittiin pihatton monipuolisuuksia, jotka antavat hevosille erilaisen tavan toteuttaa itseään verrattuna karsinassa olijaan. Pihatto on monien mahdollisuuksien paikka, josta päästiinkin hevosten ulkoilualueisiin ja sairastiloihin.

Hevoset tuntien sairastilat ovat ehdoton asia tallissa, koska niitä todella tarvitaan. Sairastilat tulee olla asialliset ja lain mukaiset, jotta hevosen hoito pysyy vaaditulla tasolla.

Hevosten ulkoilutilat ovat aina puhututtaneet ja niistä ollaan montaa mieltä. Hevosten tarhoilla ja laitumilla ei Suomessa ole minimivaatimuksia, ainoastaan suositukset.

Ulkoilutilat tulee kuitenkin olla hevosten tarpeiden mukaiset ja ne tulee ottaa huomioon, kun tiloja tehdään.

Hevosten pidon yhteydessä syntyy myös lantaa, joka on asianmukaisesti varastoitava ennen hävitystä.

Opinnäytetyössä tutkittiin, myös hevostallin taloudellisuutta, jossa otettiin huomioon kustannukset sekä kannattavuuden ennakointi ja kehittäminen.

Haastateltavana olleet henkilöt olivat vastauksien perusteella lähes jokaisen kysymyksen kohdalla samaan mieltä tai jonkin verran samaa mieltä. Vain kahdessa kohdassa vastaukset olivat eriäviä.

Yleiskatsauksen perusteella voidaan todeta, että henkilöt pitävät tärkeänä, sitä että hevosilla on lain mukaiset tilat ja elinolosuhteet ovat hyvät, jotta hevoset voivat toteuttaa lajityypillistä elämää.

Kuitenkin jokainen oli törmännyt tiloihin, jotka olivat olleet puutteellisia lain näkökulmasta, jotenka voidaan todeta, että valitettavasti kaikki hevosten pitäjät eivät pide hevosia lain vaatimissa puitteissa.

Useammassa kohdassa nousi tärkeäksi tilojen riittävä koko ja koettiin, että hevosia pidetään liian pienissä tiloissa. Toivottiin minimi vaatimuksia ulkoilutiloihin, koska tällä hetkellä Suomessa on vain minimi suositus, joka ei vaadi kuitenkaan lain noudattamista ja näin ollen ulkoilutilat voivat olla hevosten tarpeille liian pienet.

Pääsääntöisesti lait koettiin sopiviksi eikä niitä koettu huonoiksi tai liian tiukoiksi. Kuitenkin pitää muistaa, että lait ovat jossakin määrin tulkinnanvaraisia, jotenka lain tulkinta pitäisi olla aina validia.

Hevosten pitopaikkoja valvotaan Suomessa hyvin. Tämä kuitenkin hieman jakoi mielipiteitä siitä, että kuinka hyvin niitä valvotaan. Lain puitteissa niitä valvotaan ja tarkastukset tehdään minimivaatimusten mukaan. Toki paikat, jotka täyttävät minimi vaatimukset ovat lain mukaan kunnolliset, mutta kun tarkastellaan hevosen hyvinvoinnin kannalta, niin parannettavaa voisi löytyä. Eli aina pitää muistaa, että lain vaatimat puitteet eivät aina välttämättä kata hevosen vaatimia puitteita.

8 LOPPUSANAT

Opinnäytetyön teoreettinen osa vastaa hyvin kysymyksiin, siitä miten perustaa lain puitteissa hevostalli ja sen tilat. Teorian pohjalta on päästy tekemään työn empiirinen osa, jossa luotiin kysymykset haastateltaville. Haastateltavien vastausten pohjalta voidaan todeta, että hevosten pidossa hevosten hyvinvointi on tärkeää. Hevosten hyvinvointiin vaikuttaa elintilat, joten ne pitää olla kunnossa. Näkemys oikeanlaisesta hevosten pidosta on hyvä ja kattava. Tutkimus onnistui vastaamaan hyvin tutkimuskysymyksiä ja koko tutkimuksen pohjalta sai kattavan näkemyksen siitä, mitä kaikkea hevosten pito vaatii.

Tutkimusmenetelmät sopivat työn tarkoitukseen. Kuitenkin heikkona kohtana voidaan pitää haastateltavien määrää. Kuitenkin pohjalla ovat lait, joita on pakko noudattaa. Kysely antoi enemmän mielipidettä ja näkemystä siitä, kuinka hyvällä mallilla on lait hevosten pidossa. Tässä tutkimuksessa tulosten johdonmukaisuus kuitenkin puoltaa valittua tutkimusmenetelmää.

Tutkimuksen eettisiä kysymyksiä olivat vastaajien anonymiteetin säilyttäminen ja tulosten julkisuus. Tutkimustulokset eivät sisällä mitään henkilökohtaista tietoa. Työ on neutraali eikä siitä voi tulla negatiivisia seurauksia kenellekään, joten tulokset ovat täysin julkisia.

Tutkimustulokset tukevat oman yrityksen perustamista ja antavatkin hyvän pohjan luoda oikeanlaisen yrityksen oikeilla spekseillä. Tästä on siis hyvä jatkaa oman yrityksen perustamista.

Oma työskentelyni on ollut koko ajan johdonmukaista, mutta hieman hitaasti etenevää. Kuitenkin tavoitteena saada työ tehtyä ja saada hyvä lopputulos. Olen tehnyt työtä itsenäisesti omaan tahtiin.

Työn aikataulu venyi huomattavasti alkuperäisen suunnitelman mukaan. Lisäämällä itsekuria olisin voinut saada työntehtyä aikataulun puitteissa. Olin kuitenkin itselleni armollinen, koska päivätyöni verottavat paljon opiskelemastani ajasta.

Tämän työn aikana olen oppinut lisää siitä, miten kirjoittaa sujuvaa asiatekstiä ja miten työskennellä päättäväisesti sekä johdonmukaisesti. Työ on kokonaisuudessaan kattava ja selkeästi rakennettu.

Työ on ollut minulle opettavainen ja voin sen pohjalta rakentaa itselleni toimivat yrittäjätilat. Uskon, että tämä työ auttaa minua paljon tulevaisuudessa.

LÄHTEET

- FINLEX ®. (n.d.). Valtioneuvoston asetus hevosten suojelusta 588/2010 - Ajantasainen lainsäädäntö. Haettu 1.12.2021 osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2010/20100588>
- FINLEX ®. (n.d.). Säädökset alkuperäisinä: Maa- ja metsätalousministeriön asetus tuettavaa... 764/2009. Haettu 8.12.2021 osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2009/20090764>
- FINLEX ®. (n.d.). Säädökset alkuperäisinä: Maa- ja metsätalousministeriön asetus tuettavien... 588/2015. Haettu 1.12.2021 osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2015/20150588>
- FINLEX ®. (n.d.). Maa- ja metsätalousministeriön asetus tuettavaa... 764/2009 - Säädökset alkuperäisinä. Haettu 8.12.2021 osoitteesta from <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2009/20090764#Pidm45237815355696>
- Hevostietokeskus. (n.d.). Hevosen pitopaikan mitoitussuositukset. Haettu 2.12.2021 osoitteesta <https://hevostietokeskus.fi/i/hoito/hevosen-pitopaikka/hevosen-pitopaikan-vaatimukset/hevosen-pitopaikan-mitoitussuositukset>
- Hevostietokeskus. (n.d.). Hevosen pitopaikan yleiset vaatimukset. Haettu 8.12.2021 osoitteesta <https://hevostietokeskus.fi/i/hoito/hevosen-pitopaikka/hevosen-pitopaikan-vaatimukset/hevosen-pitopaikan-yleiset-vaatimukset>
- Hevosinfo. (n.d.). Hevostallin kannattavuus: Mistä kustannukset syntyvät? Osa 1. Haettu 27.1.2022 osoitteesta <https://www.hevosinfo.fi/hevostallin-kannattavuus-mista-kustannukset-syntyvat-osa-1/>
- Hevosinfo. (n.d.). Hevostallin kannattavuus. Mitä kannattavuus on ja mikä siihen vaikuttaa?. Haettu 8.12.2021 osoitteesta <https://www.hevosinfo.fi/hevostallin-kannattavuus-mita-kannattavuus-on-ja-mika-siihen-vaikuttaa/>
- Hevostietokeskus. (n.d.). Hevosten ulkotarhaan ja laitumeen liittyvistä vaatimuksista. Haettu 8.12.2021 osoitteesta <https://hevostietokeskus.fi/i/talliymparisto/tarhat-ja-kentat/hevosten-ulkotarhaan-ja-laitumeen-liittyvista-vaatimuksista>
- Hevostietokeskus. (n.d.). Hiirien ja rottien torjunnassa ennaltaehkäisy on tärkeintä. Haettu 8.12.2021 osoitteesta <https://hevostietokeskus.fi/i/talliymparisto/tallihygienia/hiirien-ja-rottien-torjunnassa-ennaltaehkaisy-on-tarkeinta>
- Hevostietokeskus. (n.d.). Pihatossa pito. Haettu 8.12.2021 osoitteesta <https://hevostietokeskus.fi/i/hoito/hevosen-pitopaikka/pihatossa-pito>
- Hirsijärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. 15.-16. uud. p. Helsinki: Tammi.

Kananen, J. 2008. Kvantti – Kvantitatiivinen tutkimus alusta loppuun. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Kananen, J. 2015. Opinnäytetyön kirjoittajan opas – Näin kirjoitan opinnäytetyön tai pro gradun alusta loppuun. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Ojasalo. Pro Sanoma. 2015. Kehittämistyön menetelmät – Uudenlaista osaamista liiketoimintaan.

Kysymykset:

1. Kuinka tärkeänä pidät, sitä että hevostalli ja sen tilat ovat lain mukaan oikeinrakennettuja?
2. Koetko, että jossain lakipykälässä on porsaanreikä?
3. Koetko, että jokin lakipykälä vaikuttaa negatiivisesti hevosen hyvinvointiin?
4. Olisiko mielestäsi jossain säädöksissä, laissa tai EU-direktiiveissä parannettavaa?
5. Pidätkö määräyksiä kohtuullisena vai ovatko vaatimukset mielestäsi ns. ”liian kovat”?
6. Oletko törmännyt talleihin, joissa rakenteet ja tilat ovat lainvastaisia?
7. Oletko itse perehtynyt hevosen pitoon liittyviin säädöksiin, lakeihin ja EU-direktiiveihin?
8. Hevosten pidossa pyritään pitämään hevosia siten, että ne voivat elää mahdollisimman hyvin lajityypillistä elämää. Mitkä asiat ovat mielestäsi tärkeimmät, jotka mahdollistavat tämän?
9. Hevostallien ympäristönsuojeluohjeen (Ympäristöministeriö, 2003) mukaan ulkotarhan suositeltavina vähimmäismittoina pidetään 20–25 m x 50–75 m (1000–2000 m²). Mitä mieltä olet vähimmäismitoituksesta? Onko se mielestäsi riittävä?
10. Koetko, että eläinten pitopaikkoja valvotaan riittävästi lainsäädännön puitteissa?

Haastateltu henkilö nro1.

1. V: Todella tärkeänä. Laista tulevat vaatimukset ovat väljiä minimivaatimuksia, jotka mahdollistaa eläinsuojelullisen perustason.
2. V: En, mutta aina voi miettiä onko lain asettama taso riittävä.
3. V: En. Lisäksi lain tulkinta tulisi aina olla validia ja mahdollisimman yhtenäistä.
4. V: Hevostalliyrittäjää jolla vilkas hevosliikenne, voisi helpottaa järjestelmä pitopaikkatunnusten hallinnointiin. Ei-yrittymäisesti toimivien tallien pitopaikkatunnukset ovat kuitenkin rinnastettavissa henkilötietoihin ja siksi GDPRn piirissä, joten tuskin tulee onnistumaan. (Asetus hevosten tunnistamisesta>eläin-terveys säännöstö>pitopaikkojen rekisteröintivaatimus)
5. V: Ehdottomasti kohtuullisia. Myös tuetun rakentamisen vaatimukset ovat ehdottomasti kohtuullisia.
Ympäristöön liittyvät vaatimukset tulee varmasti vain korostumaan ja se on vastuullisen hevosyrittämisen lähtökohta.
6. V: Kyllä
7. V: Kyllä
8. V: Riittävästi tilaa käytettävissä; tarhat, mahd. laitumet, riittävät harjoitusalueet (rata, kenttä jne), riittävästi tilaa pitää useampaa hevosta (lajitoverit), hyvä soveltuva rehustus.
Eläimestä vastuussa olevan ihmisen tietojen ja taitojen taso
9. V: Suosituksena toivoisi tietysti olevan suurempikin tarhakoko. Suosituksen sijasta voisi toivoa, että meillä olisi minimivaatimus. Koon lisäksi tulisi olla keinoja puuttua epäsovivaan olosuhteeseen tarhassa (esim.pohja, aidat)
10. V: Kyllä. Valvontaa tarvitaan ja epäkohtiin pitää valvonnalla puuttua. Asioiden edistämiseksi tulisi kuitenkin enemmän painottaa hyvien käytäntöjen edistämistä ja tiedon jakamista

Haastateltu henkilö nro 2.

1. V: Tärkeänä, koska lait ovat määritelty sen takia, että hevosilla olisi mahdollisimman hyvät oltavat.
2. V: En ole törmännyt suoraan porsaanreikään.
3. V: En voi sanoa, että mikään vaikuttaisi suoraan negatiivisesti. Toki parannettavaa voisi olla tietyissä asioissa.
4. V: Ensimmäisenä tulee mieleen tarhan koot. Mielestäni tarhojen minimi kokosaisi olla suurempi.
5. V: Ei ole liian kovat.
6. V: Kyllä ja turhankin usein.
7. V: Kyllä
8. V: Hevonen on laumaeläin, joten laumassa oleminen, mahdollisimman iso alue ulkoilla. Vaihtelevaa maastoa ulkoilu alueisiin. Riittävä suoja. Elintavat, jossa hevonen saa itse tehdä päätöksiä, esimerkiksi onko se sisällä vai ulkona.
9. V: Saisi olla suurempi, koska hevonen liikkuu luonnostaan päivän aikana useita kilometrejä, joten mitä isompi ulkoilualue, sen parempi aktiivisuus.
10. V: Mielestäni valvotaan suhteellisen hyvin. Varmasti aina on parannettavaa.

Haastateltu henkilö nro 3.

1. V: Hyvin tärkeänä, koska hevosilla pitää olla turvalliset, isot ja mahdollisimman hevosystävälliset tilat.
2. V: Ei mielestäni ole porsaanreikiä.
3. V: Mielestäni hevoset eivät ole tarkoitettu esimerkiksi karsinaan, joten karsinan koko ei vastaa hevosten tarpeita.
4. V: Tilojen minimi kokoja pitäisi suurentaa.
5. V: Mielestäni vaatimukset ovat kohtuulliset.
6. V: Kyllä olen, useasti.
7. V: Jonkin verran.
8. V: Isot tilat, pihatto ja lauma.
9. V: On mielestäni riittävä, toki mitä isompi tila niin sen parempi.
10. V: Mielestäni ei seurata tarpeeksi.